PRZYRODA I PRZEMYSŁ.

TYGODNIK

POŚWIĘCONY

PRZYSTĘPNEMU WYKŁADOWI WSZYSTKICH GAŁĘZI NAUK PRZYRODNICZYCH PRAKTYCZNEMU ICH ZASTÓSOWANIU DO POTRZEB ŻYCIA,

TUDZIEŻ

NAJNOWSZYM ODKRYCIOM I WYNALAZKOM.

REDAKTOR:

JULJAN ZABOROWSKI.

ROK DRUGI.

Z 207 drzeworytami.

POZNAŃ,
NAKŁADEM I CZCIONKAMI LUDWIKA MERZBACHA.
1857.

PRZEDMOWA.

W końcu drugiego roku istnienia niniejszego tygodnika widząc, jak publiczność, przejęta życzliwością dla prac mających głównie na celu rozszerzenie wiadomości ścisłych, szczerze się zajęła powodzeniem naszego przedsięwzięcia, w nader nieprzyjaznych okolicznościach rozpoczętego, czujemy silną zachętę do podejmowania także prac dalszych.

Rzucając zaś okiem na szereg prac w niniejszym roku zawartych, uważany za obowiązek, złożyć tu w słowach choć kilku podziękę wszystkim, którzy w czemkolwiek naszym usiłowaniom szczerą nieśli pomoc, przedewszystkiem zaś za nadesłane prace wyrazić podziękowanie uczonym i wielce w umiejętności zasłużonym mężom, jako to: *J. Lelewelowi, J. Majerowi, prof. fizjologji uniwerzyt. Jagiell., Wojciechowi Urbańskiemu, prof. uniwerzyt. Lwowskiego i W. Jastrzębowskiemu,* prof. przy szkole marymontskiej.

W części przeznaczonéj dla praktycznych wyłącznie przedmiotów otrzymali czytelnicy opis najważniejszych narzędzi i machin rólniczych, wykonany przez pana *H. Cegielskiego,* który już zkądinąd na polu piśmiennictwa polskiego znany, tą pracą prawdziwą wyświadczył przysługę nietylko literaturze, dotychczas jeszcze nie posiadającej opisu machin tak szczegółowego i wszechstronnego, ale mianowicie rólnictwu racjonalnemu, w którem przemysł fabryczny dziś ważną poczyna odgrywać rolę.

Co się wreście tyczy przeglądu czyli rubryki przeznaczonéj dla sprawozdań, dla zamiany zdań różniących obecnie naturalistów, było usilnem naszem staraniem, polemiką dotyczącą sprawy słownictwa chemicznego, ułatwić porozumienie tak upragnione dla postępu nauki. W tymże ciągu dalszym polemiki rozpoczętym już w roku pierwszym istnienia niniejszego tygodnika zabrali mianowicie głos panowie *Emil Czyrniański,* prof. uniwerzyt. Jagiellońskiego i *Teofil Cichocki,* adjunkt przy chemicznem laborat. szkoły marymontskiej, którym to mężom również składamy za nadesłane nam prace szczere podziękowanie. Wszakże nie śmiemy jeszcze wyrzec, iż nasze usiłowania w tym względzie do pożądanego doprowadziły celu, mimo że się do wykreślenia jawniejszego i dobitniejszego każdego projektu oraz jego żywotności znacznie przyczyniły.

W polemice, jaka powstała pomiędzy wielce zasłużonym professorem *Wojciechem Jastrzębowskim* a jego przeciwnikami z powodu układu wyłożonego w Stychologji i w innych dziełach tegoż professora, ujrzeliśmy się doprowadzeni do konieczności przerwania dalszego biegu tej utarczki piśmienniczej, która coraz bardziéj poczęła wkraczać w obręb stosunków osobistych. Wszakże niechaj nam będzie dozwolonem na tem miejscu wyrzec to nasze przekonanie, że chociaż układu prof. Jastrzębowskiego w całéj zupełności nie aprobujemy, jednak

szanujemy tak z jednej strony szczere i mocną siłą tchnące przekonanie autora, jak z drugiej widząc w nim poniekąd reprezentanta rodzimej filozofji, używamy w naszym sądzie miary, jaką przywiązanie do wszystkiego, co jest rodzimem, poleca najsurowszemu nawet krytykowi.

W końcu tych uwag dotyczących treści w roku drugim zawartej śmiemy wynurzyć nadzieję, że świeżo zawiązane Towarzystwo Przyjaciół Nauk Poznańskie przez utworzenie wydziału nauk przyrodzonych, o którego pierwszych czynnościach już donosiliśmy, a tem samem przez rozszerzenie zamiłowania do nauk ścisłych, także poda niniejszemu tygodnikowi na przyszłość niemałą podporę umiejętną.

Poznań, d. 23. Grudnia 1857.

Redakcja.

SPIS RZECZY.

I. DZIAŁ PRZEDMIOTÓW PRZEWAŻNIE TEORETYCZNEJ TREŚCI.

a) Opisy krajów i okolic, podróże i wędrówki.

Iwonicz przez Dr. Mateckiego. Str. 177, 178, 179.

b) Podziały ogólne, układy i rozprawy dotyczące przyrody jako całości.

Swedenborg i zabobony, prelekcja Schleidena spolszczona przez J. Z. 241, 242, 243, 244, 249, 250, 251, 252, 253.

c) Fizjologja.

O warunkach rozwijania się roślin, przez Dr. Wojciecha Urbańskiego. Str. 1, 2, 3, 9, 10, 11, 17, 18, 19, 20, 25, 26, 27, 28, 33, 34, 35, 41, 42, 43.

Jakim sposobem przychodzimy do wyobrażeń zmysłowych przez Dr. Józefa Majera prof. uniw. jagiell. Str. 201, 202, 209, 210, 211, 212.

O wpływie cukru na organizm zwierzęcy spolszczył S. Szenic. Str. 281, 282, 283, 284.

Dra Dropsego Krakowianina nowy sposób postępowania w lekarsko-praktycznem zastosowaniu elektryczności p. Józefa Majera. Str. 377, 378, 379, 385, 386, 387.

d) Chemja.

O wodzie przez Juljana Zaborowskiego. Str. 60, 61, 62, 65, 69, 70.

Nauka o truciznach i sposobach używanych w razie zatrucia, skreślona w krótkim zarysie przez Władysława Dra Szafarkiewicza. Str. 81, 82, 83, 84, 89, 90, 91, 92, 97, 98, 99.

O powietrzu trzaskającem czyli wybuchającem p. J. Z. Str. 220, 221, 222, 223.

e) Fizyka.

O diamagnetyzmie i paramagnetyzmie p. J. Z. Str. 225, 226, 227.

f) Meteorologja.

O piorunach przez Adama Mieczyńskiego. Str. 49, 50, 51, 52, 57, 58, 59, 60, 65, 66, 67, 68, 73, 74, 75.

Nauka o wiatrach wyłożona przez Dr. Stanisława Szenica. Str. 289, 290, 291, 292, 313, 314, 315, 316, 317, 321, 322, 323, 329, 330, 331, 332, 345, 346, 347, 369, 370, 371.

g) Astronomja.

Wycieczka na księżyc, popularna pogawędka przez J. Zab. 105, 106, 107, 113, 114, 115, 121, 122, 123, 129, 130, 185, 186, 193, 194, 195, 265, 266, 267, 273, 274, 275, 297, 298, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 401, 402, 403, 404, 405.

O kometach przez Dr. Urbańskiego. Str. 137, 138, 139, 145, 146, 147, 153, 154, 155, 161, 162, 163, 169, 170, 171, 172, 217, 218, 219, 305, 306, 307, 308, 309.

Wykreślony bieg księżyca. Str. 259, 260.

O biegu księżyca i rozmaitych wichrzeniach czyli perturbacjach jego drogi. Str. 337, 338, 339.

Jaką odgrywają rolę zmiany księżyca w rachubie czasu. Str. 353, 354, 355, 356, 361, 362, 363.

h) Zoologja.

Wieloryb i jego połów. Str. 257, 258, 259.

Perły i kwiaty. Str. 260, 261.

i) Botanika.

Czy kwitną paprocie p. J. Z. Str. 233, 234, 235, 236.

II. DZIAŁ PRZEDMIOTÓW PRZEWAŻNIE PRAKTYCZNEJ TREŚCI.

a) Przemysł.

Narzędzia i machiny rolnicze uznane za najpraktyczniejsze a mianowicie te, które w własnej wyrabia fabryce opisał i rycinami objaśnił H. Cegielski, właściciel fabryki narzędzi i machin rólniczych w Poznaniu.

Wstęp. Str. 4, 5.

I. Pługi. Str. 5, 6, 7, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 37, 38, 43, 44, 45, 52, 53, 75, 76, 77, 84, 85, 87.

II. Zgłębiacze, Spulchniacze czyli Skaryfikatory i Ekstyrpatory. Str. 92, 93, 94, 99, 100, 101, 102.

III. Drapacze, brony i walce. Str. 107, 108, 109, 110, 111, 115, 116, 117.

IV. Wypelacze i obsypywacze. Str. 117, 118, 119, 120, 123, 124.

V. Znaczniki czyli markiery. Str. 124, 125, 126.

Machiny agronomiczne. Str. 131, 132, 140, 141, 148, 149, 150.

I. Siewniki i posiewacze. Str. 156, 157, 158, 164, 165, 172, 173, 174 179, 180, 186, 187, 188, 195, 203, 202.

II. Machiny żniwne. Str. 294, 295, 296, 302, 303, 304, 310, 311, 317, 318, 319, 323, 324, 325, 326.

III. Młockarnie. Str. 332, 333, 334, 335, 336, 340, 341.

IV. Młynki i arfy do czyszczenia. Str. 348, 349, 350, 351, 352, 356. 357.

V. Sieczkarnie i Siekacze. Str. 358, 359, 360, 363, 364.

VI. Śrotowniki, Gniotowniki i Młynki pytlowe. Str. 364, 365, 366, 367, 372, 373, 374, 379, 380, 381.

VII. Machiny i narzędzia domowe, pompy i torfiarki. Str. 381, 382, 383, 384, 388.

VIII. Kierznie i narzędzia nabiałowe. Str. 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414.

Aforyzmy o pracy przez Wojciecha Jastrzębowskiego. Str. 102, 103, 104, 112, 120, 127, 127, 128, 135, 136.

Rys ergonomji czyli nauki o pracy, opartej na prawdach poczerpniętych z Nauki Przyrody przez Wojciecha Jastrzębowskiego. Str. 227, 228, 229, 230, 231, 236, 237, 238, 244, 245, 246, 247, 253, 254, 255.

Układ metryczny miar i wag francuskich p. Witolda Turno. Str. 263, 275, 276, 277, 278.

Popularny wykład fotografji z dodaniem zastósowania jej do rytownictwa skreślili Konrad Brandel i Jan Banzemer. Str. 126, 127, 132, 133, 134, 135, 141, 142, 143, 150, 158, 159, 166, 167, 174, 175, 181, 182, 188, 189, 190.

Lińja telegraficzna przez Atlantyk. Str. 196, 197.

O fabrykacji glinu p. Matuszewskiego. Str. 204, 205, 206, 207, 112, 113, 114, 215.

Fabrykacja piór cementowych. Str. 267, 268, 269, 270.

O mikroskopie i przyrządach pomocniczych doń należących p. J. Zaborowskiepo. Str. 284, 285, 292, 293, 294, 299, 300, 301, 302.

O chińskiej porcelanie p. Stanisława Szenica. Str. 389, 390, 397, 398, 399.

Zasady metalurgicznych stóp. Str. 391, 392.

III. PRZEGLĄD RUCHU LITERACKIEGO I NAUKOWEGO W DZIEDZINIE NAUK PRZYRODNICZYCH.

a) Dzieła krajowe.

Stanowisko Wojciecha Jastrzębowskiego w przyrodoznawstwie jako odpowiedź i dalszy ciąg w kwestjach wywołanych przez Adama Wiślickiego i Juljana Zaborowskiego w Nr. 25, 26, 27 i 39 r. 1856 napisał Karól Mstowski. — 7, 8, 12, 13, 14, 15, 16, 23, 24, 28, 39, 30, 31, 32, 38, 39, 40.

Kopernika tudzież innych astronomów polskich w jeografji zasługa przez J. Lelewela. 70, 71, 72, 38, 39, 80.

Dra Szokalskiego chodowanie pijawek lekarskich 182, 183, 184.

Rozbiór chemiczny dwóch nowych zdrojów wody mineralnej szczawińskiej przez Aleксandrowicza 192.

Kaźmierza Wodzickiego zapisek ornitologiczny 197, 198.

Sprawozdanie z podróży naturalistów odbytej w r. 1854 do Ojcowa 198, 199, 200, 207, 208.

Dziwy świata pierwotnego czyli kolebka wszech świata przez Zimmermana, spolszczone przez Dziekońskiego. 263.

Karstena dzieło o solnictwie spolszczone. 263.

Fotografja czyli zbiór środków używanych do zdejmowania obrazów za pomocą światła na papierze lub na szkło, ułożony do praktycznego zastósowania, przez M. S. Strona 327, 328.

b) Dzieła zagraniczne.

aa) Niemieckie.

Die physische Geographie des Meeres von M. F. Maury, deutsch bearbeitet von Dr. C. Böttger. Leipzig 1856. 47, 48, 62, 63, 64.

Die geogr. Verhältnisse der Krankheiten oder Grundzüge der Nosogeographie von A. Myhry. 1856. — 238, 239.

Prof. P. Harting's Skizzen aus der Natur 1856. Str. 139.

Atlas der Pflanzengeographie über alle Theile der Erde. Str. 239.

Die Pflanzendecke der Erde. Str. 239.

Beiträge zur Agriculturchemie und Physiologie von J. B. Boussingault. Halle 1856. Str. 240.

Aus dem Reiche der Naturwissenschaft. Für Jedermann aus dem Volke von A. Bernstein.

Skizzen aus der niederen Lebenswelt des Wassers von August Menzel. (Zürich im mikroskopischen Institute des prof. Menzel 1857). Str. 48.

Studien. Populäre Vorträge von Schleiden 248.

Zoonomische Briefe. Allgemeine Darstellung der thierischen Organisation von Dr. Burmaister 2 Aände 1856.

Reisen und Entdeckungen in Nord- u. Central-Africa in den Jahren 1849—1855 von Dr. Heinrich Barth. Tagebuch seiner im Auftrage der Brittischen Regierung unternommenen Reise Erster Band 1857. Str. 255.

Schwammenkunde von Dr. Büchner, prof. am Herz. Gym. zu Hildburghausen und mit einem Herbarium in Verbindung gebracht von Herman Wagner 1—2 Lieferung. Str. 255.

Kosmos Zeitschrift für angewandte Naturwissenschaften. Str. 355.

Professor Schleiden und der Mond von Th. Fechner. Leipzig 1856. Str. 255.

Der Mond, ein Ueberblick über den gegenwärtigen Umfang und Standpunkt unserer Kenntnisse von der Oberflächengestalt und Physik dises Weltkörpers von Julius Schmidt. 1856. Str. 255.

Das Windsystem oder die Luftbewegung an der Erdoberfläche und in den hoeheren Regionen der Atmospkäre, neuer Beitrag zur Meteorologie von M. Lartigue. Str. 264.

Ueber Orkane für Seeleute von V. Graefe, Hamburg 1856. — 264.

Naturstudien. Skizzen aus der Pflanzen- und Thierwelt von Dr. Herman Masius. Str. 264.

Das Wasser, seine Wirkungen und deren Benutzung für die erwachsene Jugend und alle Freunde der Natur, dargestelt von Friedrich Koerner. 264.

Die Wunder der Wasserwelt. 264.

Botanische Unterhaltungen zum Verständniss der heimatlichen Flora von B. Auerswald und Rossmaesler. 264.

Ueber Leben und Krankheit der Pflanzen 278.

Das Wachsen der Steine oder die Kräfte welche die Bildung und Entwickelung der Gebirgsarten vermitteln von R. Ludwig Str. 278.

Die Erdbildung in kurzer Beschreibung zum Selbstunterricht von G. Ramann. 279.

Darstellungen aus der physischen Erdbeschreibung von Molt. Str. 279.

Dr. L. G. Blancs Handbuch des Wissenswürdigsten aus der Natur und Geschichte der Erde und ihrer Bewohner. Str. 280.

Theoretische, praktische und analytische Chemie in Anwendung auf Künste und Gewerbe von Dr. Scheridan Muspratt. Str. 289.

Naturgeschichte des inneren Erdballs oder die Urwelt. Str. 280.

Aus den Lüften. Das Leben der Vögel von J. Michelet. Str. 280.

Die Nahrung der Pflanzen von W. Engelhardt. 285.

Sonst und Jetzt. Populaere Vorträge über Geologie von Aug. Quenstedt. Str. 286.

Karus Lehrbuch der anorganischen Chemie, theilweise von Victor Regnault, sälbstständig bearbeitet von A. Strecker. Str. 287.

Vorträge über hoehere Physik von Adalbert Urbański. Str. 288.

Die Natur. Zeitung zur Verbreitung naturwissenschaft. Kenntniss von Otto Uhle. Karl Müller. Str. 288.

Ueber die Fortschritte der neuesten Heilkunde oder zum Verständniss der ärztlichen Partaiungen der Gegenwart v. Lichtenstein. Str. 288.

Naturhistorische und chemisch-technische Notizen nach den neuesten Erfahrungen zur Nutzanwendung für Gewerbe, Fabrikwesen etc. St. 296.

Naturgeschichte und Zucht der Tauben von Brehm. Str. 319.

Naturstudien. Skizzen ans der Pflanzen- und Thierwelt von Dr. Hermann Masius. Str. 336.

Erde und Ewigkeit von Meidinger. Stn. 342, 343, 344.

Chemisches Laboratorium von Dr. Karl Stammer. Str. 344.

Fauna der Wirbelthiere Deutschlands von Blasius. Ttr. 414, 415, 416.

bb) Francuzkie.

Traité de l'Elestricitté théorerique et appliquée, figures intercallées le texte, par de la Rive. Paris, Baillière 1856. Str. 239, 240.

La terre et l'homme, ou aperçu historique de géologie etc. Str.374, 376, 376.

cc) Angielskie.

Podróże Edmunda Strzeleckiego w Australji przez Sosnowskiego. 45, 46, 47, 53, 54, 55, 56.

The correlation of physical forces 3edt. London 1855. Str. 247, 248.

Micrographie Dictionary. Str. 368.

dd) Łacińskie.

De triplici in materia cohaerendi statu. Disquisitio physica auctore Juliano Zaborowski. Str. 288.

c) Sprawa słownictwa chemicznego polskiego.

O terminologji chemicznej pp. Filipowicza i Tomaszewicza przez Teofila Cichockiego. Str. 143, 144, 152, 159, 160.

Jeszcze słów kilka o słownictwie pp. Filipowicza i Tomaszewicza. Str. 175. 176.

Niektóre uwagi nad słownictwem chemicznem polskiem przez prof. Czyrniańskiego. Str. 190, 191, 192.

Zasady słownictwa chemicznego projektu prof. Czyrniańskiego. Str. 223, 224, 231, 232.

List otwarty do redakcji bibljoteki warszawskiej w sprawie słownictwa chemicznego polskiego. Str. 271, 272.

d) Korrespondencje.

List prof. Jastrzębowskiego do Redakcji. Str. 86, 87, 88.

Korespondencja I z Waszyngtonu. Str. 94, 95, 96.

Protestacja Adama Wiślickiego. Str. 178, 168.

Odpowiedź na twierdzenie pana Wiślickiego, objawione w jego protestacji, umieszczonej w Nrze 21. Str. 256.

Korespondencja II z Waszyngtonu. Str. 260, 261, 262.

Korespondencja III z Waszyngtonu. Str. 304.

Korespondencja IV z Waszyngtonn. Str. 311.

Korespondencja V z Waszyngtonu. Strona 341, 342.

Korespondencja z Warszawy. Str. 384, 390, 391.

Korespondencja VI z Waszyngtonu. Str. 391, 392.

e) Naturaliści polscy i stowarzyszenia.

Spis naturalistów polskich żyjących z wyliczeniem ich prac literackich. Str. 215, 216.

Pierwsze czynności sekcji nauk przyrodzonych towarzystwa przyjaciół nauk poznańskiego. Str. 400.

f) Odezwy.

Odezwy do prenumeraty na rok 1858. Nr. 51, 52.

IV. ROZMAITOŚCI I DROBIAZGOWE PRZEDMIOTY.

Spostrzeżenia tyczące parcia powietrza 94.
Drzewo deszczowe 95.
Nowe kryształy 95.
Ostrzenie zużytych pilników 95.
Kokosowy orzech 95.
Lakier na żelazo wystawione na powietrze 95
Użycie guana w Peru 95.
Nowe spostrzeżenia o wpływie rozmaitym różnych pokarmów na porost wełny owiec. 96.
Rysowanie na kości słoniowej 96.
Telegrafy elektryczne 96.
Horometr. 261.
Nieprzenikliwe tkaniny 261.
Wścieklizna i jéj leczenie 261.
Dexteryna 261.
Papayer 221.
Uwagi przy hartowaniu stali 261.
Albumen S. 304.
Szklane perły 304.
Handel lodem w Ameryce. Str. 384.
Hartowanie stali i żelaza. Str. 311
Ogrodzenia i płoty żywe. Str. 311.
Ospa i lekarstwo na nią. Str. 311.
Sorgo. Str. 312.
Fotografja. Str. 312.
Wiadomość o ropuchach noszących na głowie korony czyli kamienne czuby. Str. 367, 368.
Piorun fotografem. Str. 366.
Nowy sposób wykrycia mordercy. Str. 392.
Środek oznaczenia wysokich stopni temperatury. Str. 12.

SPROSTOWANIE.

Str. 87 kol. 1 wiersz 28 narówność czytaj nierówność
„ 87 „ 1 „ 48 uważam „ uważane
„ 87 „ 2 „ 52 u małych „ umarłych
„ 88 „ 1 „ 5 własności „ właśnie
„ 88 „ 2 „ 21 nazwali „ nazwaliśmy
Nr. 1 str. 3 kol. 1 czytaj: wiadomości z ffzyki
„ 1 „ 4 „ 1 „ przetwarzania onych
„ 2 „ 9 „ 2 „ stanu wilgoci części jego składowych
„ 2 „ 10 „ 1 „ i fosforem
„ 2 „ 10 „ 2 „ potasu . . . . . . i magnezya
„ 2 „ 11 „ 1 „ zbudowany jest
„ 2 „ 11 „ 2 lin. 16 czyt. sprowadzić już może.
„ 3 „ 18 „ 2 „ potas
Nr. 3 str. 18 kol. 2 „ roślin morskich sod i jod, brom, chor
„ 4 „ 28 „ 2 „ przychodzą
„ 4 „ 28 „ 2 „ potusowe
„ 18 „ 138 „ 2 lin. 1 „ zamiast gętkość, gęstość
„ 19 „ 147 „ 1 „ 22 „ „ przeciągu, przecięciu
„ 19 „ 147 „ 1 „ 16 „ „ przeciągnac, przeglądnąć
„ 19 „ 147 „ 1 „ 6 „ i styczniu
„ 20 „ $1/50{,}000000$ $1/30{,}000000$
„ 20 „ 161 „ 2 „ wolniejąca, wolnieje
„ 20 „ 162 „ 1 „ więcej a
„ 21 „ 162 „ 1 „ 27 zamiast którą czytaj który
„ 22 „ 169 „ 2 lin. 6 „ masy Saturna
„ 22 „ 170 „ 2 lin. 2 zamiast 76217 lat czytaj 76·217 lat.

Wszystkie **księgarnie i poczty** przyjmują prenumeratę.

Prenumerata roczna 6 tal., kwart. 1 tal. 15śg. **na pocztach** 1 tal. 26 śgr. 3fen. kwartalnie.

TYGODNIK

poświęcony

przystępnemu wykładowi wszystkich gałęzi nauk przyrodniczych, praktycznemu ich zastósowaniu do potrzeb życia, tudzież najnowszym odkryciom i wynalazkom.

Rok drugi, 1857.

Łaskawe przyjęcie, którego czasopismo **„Przyroda i Przemysł"**, wychodzące moim nakładem pod redakcją Pana Juljana Zaborowskiego, w ciągu pierwszego roku swego istnienia doznało, pozwala mi zrobić to przypuszczenie, że liczba czytelników jego w bieżącym roku nietylko się nie zmniejszy, ale nawet, jak się spodziewam, powiększyć się powinna tem więcej, iż udało nam się pozyskać oprócz dotychczasowych, wielu innych współpracowników, którzy pracami swemi tygodnik nasz zasilać będą. Z rzeczywistem zadowoleniem czytaliśmy w pismach publicznych życzliwe pochwały usiłowań tak redakcji, jakoteż i nakładcy, dla czego uważamy za rzecz konieczną stanowczo oświadczyć, że tak redakcja jakoteż i podpisany nakładca wszelkich dołożą starań, ażeby pismo to jeszcze więcej uczynić odpowiedniem celowi i stopniowo nadać mu wszelką możliwą wartość. W bieżącym drugim roku istnienia „Przyrody" umieszczone zostaną doborowe prace Panów Ludwika Zejsznera, Professora przy uniwersytecie Krakowskim: **Obrazy geologiczne;** Dra Urbańskiego, Professora przy uniwersytecie Lwowskim: **O warunkach rozwijania się roślin,** która to praca obecnie już się drukuje; Dra T. Mateckiego w Poznaniu: **Popularny wykład fizjologji człowieka;** Dra J. Szafarkiewicza, Professora chemji przy szkole realnej w Poznaniu: **Kurs chemji doświadczalnej,** w którym autor wyłoży popularnie najważniejsze ustępy z chemji i poda sposoby łatwe do robienia doświadczeń chemicznych; Dra H. Cegielskiego, właściciela fabryki machin i narzędzi rólniczych w Poznaniu: **Machiny i narzędzia rólnicze, uważane za najpraktyczniejsze,** — w której to pracy, już w pierwszych Nrach rozpoczętej, opisuje autor szczegółowo wszystkie machiny i narzędzia rólnicze, jakie nietylko za granicą, ale przede wszystkiem w naszych okolicach i stósunkach najpraktyczniejszemi się okazały. Rólnicy znajdą w tej rozprawie nietylko opis kształtu i składu wszystkich najlepszych machin i narzędzi gospodarskich, ale nadto sposób ich użycia, aby celowi swemu odpowiadały i nie podlegały częstemu zepsuciu. Do każdego opisu dodana będzie rycina drzeworytowa, która z jednej strony służyć ma do objaśnienia textu, z drugiej strony ma ogólne dać wyobrażenie o kształcie najlepszych narzędzi rólniczych tym, którzy ich w naturze obejrzeć nie mają sposobności. Opisów takich i rycin będzie około 100. Dalej zostanie podana czytelnikom obszerna praca P. Felicjana Sypniewskiego, autora rozprawy „O rachubie czasu", pod tytułem: **Popularny wykład astronomji,** — dalsza Korrespondencja z Waszyngtonu w Zjednoczonych Stanach półn. Ameryki — prócz wielu innych artykułów stałych naszych współpracowników miejscowych i zamiejscowych. Zadanie czasopisma niniejszego, którem jest przystępny wy-

kład całego obszaru nauk przyrodniczych, wzbudzenie dla nich interesu i rozpowszechnianie pożytecznych i uszlachetniających duszę człowieka wiadomości z ich obrębu, niezaprzeczenie nader jest trudnem i tylko uznanie tych trudności ze strony czytelników dodawało Redakcji odwagi, że się od ciężaru ich nie uchyliła. W przekonaniu więc, że praca nasza próżną nie była, ponieważ tak powszechny udział i tak wyraźną znalazła sympatją publiczności, za które szczere składam podziękowanie, rozpoczęliśmy drugi rok „Przyrody i Przemysłu" i prosimy o łaskawe zachowanie dla tego przedsięwzięcia i na przyszłość tych względów, któremi się dotąd szczycić może. — **Wszystkie księgarnie i poczty krajowe i zagraniczne przyjmują zawsze prenumeratę. — Prenumerata roczna wynosi 6 tal., kwartalna 1 tal. 15 sgr., na pocztach 1 tal. 26 sgr. 3 fen.**
Tych szanownych Czytelników, którzyby sobie życzyli posiadać wszystkie Nra zeszłego roku, uwiadamiam, iż jeszcze pewna liczba exemplarzy znajduje się na składzie.

Poznań w Styczniu 1857. *Ludwik Merzbach.*

SPIS RZECZY

z roku 1856, z 244 drzeworytami.

I. DZIAŁ PRZEDMIOTÓW PRZEWAŻNIE TEORETYCZNEJ TREŚCI.

a) Opisy krajów i okolic, podróże i wędrówki.

Biegun północny i wyprawy w celu odkrycia przejazdu z Oceanu Atlantyckiego do Oceanu Spokojnego przez morze oblewające północne wybrzeża Ameryki, przez Maxymiljana Studniarskiego.
Część I. Obraz krajów przybiegunowych.
Część II. Historja podróży odbytych w trzech wiekach minionych.
Część III. Historja podróży odbytych w XIX. wieku.
Doba na Czerwonem morzu.
Dolina Amazonki przez L. Jagielskiego.
Dno morza Kamczatki w głębinach dotąd niedosięgłych.
Gulf-Stream. Odnożny prąd i z jego biegu skutki, przez Wyhowskiego.
Jezioro smolne na wyspie Trynidat.
Liptów, przez Ludwika Zejsznera.
Podróże Magyara Laszlo.
Trzcina cukrowa i cukier w Luizjanie p. K. K.
Wędrówka po olkulskim powiecie pod względem naukowym, gospodarskim oraz przemysłowo-fabrycznym, przez Adama Wiślickiego i Stanisława Loewenharda. Część I.
Wiadomości o Morzu Martwem.
Uwaga odnosząca się do rozprawki o biegunie.

b) Podziały ogólne, układy i rozprawy dotyczące przyrody jako całości.

O jestestwach organicznych p. J. Z. Część I—IV.
Wołoczyzna w przyrodzie.

c) Studja estetyczne w przyrodzie.

Aforyzmy o estetyce przyrody dla mojej Heluni p. Wacława Zapolskiego. List I—V.

d) Mineralogja i Paleontologja.

Bursztyn.
Ramię nosorożca przedpotopowego.
Towarzystwo paleontologiczne londyńskie p. L. Zejsznera.

e) Fizjologja.

Process oddychania ze stanowiska chemiczno-fizjologicznego, skreślony przez Dr. Wojciecha Urbańskiego.

f) Chemja.

Chemja rozstrzyga spór archeologów.
Jak dawniej pojmowano skład i istotę powietrza, którem oddychamy p. J. S.
Z czego się składa powietrze, którem oddychamy? p. J. S.

g) Fizyka.

Co mamy sądzić o próbach ogniowych wieków średnich p. J. Sosnowskiego.
Doświadczenie Foucaulta, czyli najoczywistszy dowód na obrot ziemi około osi, przez J. Zaborowskiego.
O ciężkości p. J. Z.
O wahadle zastósowanem do mierzenia czasu.
Powstanie tonów przez zetknięcie dwóch metalów nierównej temperatury.
Studja akustyczne przez Teobalda Klepaczewskiego.

h) Meteorologja.

Nowoczesna meteorologja.
Osobliwy przebieg iskry piorunowej i skutki jej zadziwiające.
Wpływ klimatu i stósunków meteorologicznych na rozmaitość wegetacji.

i) Zoologja.

Babskie (babie) lato.
Chińskie kruki do łowienia ryb używane.
Głuszec.
Jeleń północny, inaczej renifer (Cervus tarandus) u Samojedów.
Matanza, czyli połów tuńczyków w pobliżu miasta Nizzy p. J. Z.
Opisanie mięczaków krajowych żyjących, należących do fauny polskiej.
Opis zwierząt błonoskrzydłych czyli skrzydlatych, należących do fauny polskiej p. Loewenharda.
Polipy p. J. Z. Część I—IV.
Prawdziwe perły.
Przeczucie zwierząt.
Światło morza p. L. Jagielskiego.
Unio diversus.
Węgry i tasiemce, spolszczył Antoni Sozański.

k) Botanika.

Drzewa karłowate.
Drzewa olbrzymie.
Herbata p. A. S.
Kawa.
Kaktusy p. J. Z.
Roślinność włoska przed zburzeniem miasta Pompeji, porównana z dzisiajszą, p. J. Z.
Ryż uważany ze względu na pochodzenie, uprawę i pożywność jako pokarm p. L. J.
Sargassum bacciferum.
Teorja pokarmu roślin przez L. K.
Tytuń i tabaka.
Victoria regia p. L. K.
Woda pod mikroskopem, spolszczył Antoni Sozański.
Wyprawa po Azalee.

II. DZIAŁ PRZEDMIOTÓW PRZEWAŻNIE UWAŻANYCH W ZASTÓSOWANIU DO:

a) Przemysłu.

Ameryk. sposób przechowania mięsiw.
Augusta Hoyes patent z Marca 1856 na wyciskanie oliwy z nasienia bawełnianego.
Bessamera (Bessemer) sposób nowy przeistaczania rud żelaznych na użytkowy materjał.
Cement do spojeń wyrobów z żelaza.
Dwa nowe rodzaje cukru w Kalifornji.
Fabrykacja cukru z kukurudzy.
Fabrykacja parafinu przez destyllacją torfu w Irlandji.
Fabryka sztucznego guana pod Poznaniem.
Fałszowanie pokarmów.
Fotografy kręgu słonecznego.
Franciszka Garcin patent na rafinowanie łoju na świece.
Gatunki i kopalnie guana.
Guano przez J. Z.
Gutta Percha i Kauczuk.
Hartowanie drzewa.
Hartowanie stali.
Jakich płodów dostarcza natura człowiekowi do wyrobienia odzieży? przez J. L.
Koleje żelazne w Anglji podług obliczeń Stefensona, przez Adama Mieczyńskiego.
Kollodjum.
Korzyści drzew palmowych.
Korzyści ze skór użytych.
Łapka na muchy.
Manipulacja przyrododruku.
Materjały na papier, jego potrzeba, nowe źródło przemysłu.
Metal Angera.
Nowa próba przechowania pszczół.
Nowy mastyx na ściany.

Nowy sposób gaszenia pożarów.
Morskie doki i warstaty, przez Netrebskiego.
O chlebie i płodach, któremi tenże zastąpić usiłowano. Część I—VIII.
Odwiedziny u technika przez A. R.
O fabrykacji dextrynu i cukru mączkowego.
Ogień elektryczny, użyty do łowienia ryb podczas nocy.
O śrubie, przez Józefa Kwiatkowskiego (Biernackiego).
Część I—III.
Oświetlanie gazem, przez Dr. Mateckiego.
Część I—IX.
Parostatki.
Perrego Sauferta patent z Marca 1856 na robienie węgli.
Poprawny sposób wulkanizowania gum sprężystych.
Przekopanie przesmyku Zuez czyli kanał mający połączyć morze Śródziemne z morzem Czerwonem, przez M. Studniarskiego.
Przywrócenie wulkanizowanych gum sprężystych do stanu pierwotnego.
Rościek krzemu w zastępstwie moczu w farbierstwie.
Sposób hartowania stali dla narzędzi rznących.
Sposoby praktyczne odróżnienia prawdziwego guana od fałszywego i oceniania w każdym razie jego dobroci.
Sposoby i próby służące do odróżnienia włókna bawełnianego od przędzy lnianej w rozmaitych bławatach, płótnach i tkaninach.
Sztuczna Gutta-Percha i Kauczuk.
Ulepszenie w malowaniu olejnem.
Urządzenie garbarni.
Werniks z kopalu.
Wyciągi garbnika i sposób ulepszenia garbowania.
Wyrób papieru i drukarnie w Ameryce.
Zapałki bezpieczeństwa.
Żelazne koleje w Anglji.

b) Machin i przyrządów.

Bliższa wiadomość o termografie. Cyrkiel Gowera.
Jana Stall flaszeczka do lekarstwa.
Konduktory przeciw gradobiciu.
Machina do rachowania.
Mikroskopy bardzo tanie.
Mikroskop.
Nowy telegraf słoneczny.
Opalanie pomieszkań za pomocą cieplika przez tarcie wywołanego.
O wadze p. J. Z.
Poprawny apparat do rozpuszczania krzemianu i krzemianowego sodku.
Sikawka parowa w Cincinati (Ohio).
Telegraf elektryczny.
Termograf.
Tracheostat.
Woda wznosząca się za pomocą siły odśrodkowej (centrifugalnej).
Wolfardina tetraeentimetr.

c) Rólnictwa.

Jaka silnia parowa na wsi może być używana.
Korzyści z uprawy słonecznika.
Nowy rodzaj bydła rogatego.
Nowy sposób czyszczenia pszenicy.
O saletrze chilijskiej.
Pług Evansa z Alabamy.
Rólnictwo u dawnych i teraźniejszych narodów, p. Adama Mieczyńskiego.
Wpływ saletry zwyczajnej na roślenie.

d) Leśnictwa.

Owady lasom szkodliwe, p. H. Trąmpczyńskiego.

III. PRZEGLĄD RUCHU LITERACKIEGO I NAUKOWEGO W DZIEDZINIE NAUK PRZYRODNICZYCH.

a) Dzieła krajowe.

Kilka myśli o stósunku geologji dzisiajszej do do podań Pisma świętego, na które nas naprowadziła nowo wydana geologja Ludwika Zejsznera przez J. Z.
Pasieka w ulach Dzierżona p. Juljana Lubienieckiego (sprawozdanie).
Stychiologja Jastrzębowskiego, przez Adama Wiślickiego.
Wartość dzisiajszej spekulacyjnej filozofji w przyrodoznawstwie. (Rzecz dotycząca układu p. Jastrzębowskiego) przez J. Z.
Wykład chemji Dr. J. A. Stoeckardta, tłómaczenia J. Filipowicza i W. Tomaszewicza z ostatniego niemieckiego wydania. Wilno 1856. (Sprawozdanie krytyczne) przez W. Stępkowskiego.

b) Dzieła zagraniczne.

Historja botaniki Mejera. Królewiec 1855 r. (Geschichte der Botanik. Studien von Ernst H. E. Meyer) p. A. Mieczyńskiego.
Kilka miesięcy w Ameryce, jej handlowe i przemysłowe stósunki, przez Robertsona. (A few months in America, by James Robertson). Ameryka i Amerykanie przez Bakstera. (America and Americans, by W. Bakster). Sprawozdanie p. Mieczyńskiego.
Muzeum botaniki rólniczej Hockera (Museum of Ekonomic Botany, a popular Guide to the Royal Gardens of Kew, by sir W. J. Hocker) p. A. Mieczyńskiego.
Na czem polega forma popularna w naukach przyrodniczych. (Rzecz napisana z okazji przekładu astronomji popular. Smitha przez p. Dziekońskiego).
Natura i objawienie. (Natur und Offenbarung. Organ zur Vermittlung zwischen Naturforschung und Glauben. Münster 1855.) p. J. Z.
Nowsze odkrycia w dziedzinie nauk przyrodniczych. (Aus der Natur), przez A. Mieczyńskiego.
O deszczach w Europie, Rozeta. Paryż 1855. (De la pluie en Europe par le commandant Rozet). Sprawozdanie przez A. Mieczyńskiego.
Sprawozdanie o Burmeistra geologicznych obrazach (Geologische Bilder zur Geschichte der Erde und ihrer Bewohner von Dr. H. Burmeister. Leipzig. Verlag von Otto Wigand 1855.) przez Wacława Zapolskiego.
Teorja Dzierżona i Siebolda o dziewiczorodzie pszczół przez J. Z. (Sprawozdanie z broszury pod tytułem: Wahre Parthenogenesis bei Schmetterlingen und Bienen. Ein Beitrag zur Fortpflanzungsgeschichte der Thiere. Leipzig 1856).

c) Sprawa słownictwa chemicznego polskiego.

Odpowiedź panu Turczyńskiego na uwagi co do słownictwa chemicznego, przez Dr. Mateckiego.
Odpowiedź doktorowi Mateckiemu na jego artykuł, umieszczony w Nr. 36 tego dziennika, przez Emeryka Turczyńskiego.
Słownictwo chemiczne polskie Dr. Mateckiego, przez Jul. Zaborowskiego.
Uwagi nad słownictwem chemicznem polskiem przez Emeryka Turczyńskiego.
Wzmianka o słownictwie polskiem w korrespondencji warszawskiej pana Adama Wiślickiego.

d) Korrespondencje.

1. List J. Lelewela do wydawcy Przyrody i Przemysłu.
2. Odpowiedź otwarta Redakcji.
Korrespondencja z Waszyngtonu panów K. K. i J. T. Nr. 9.
Korrespondencja z Waszyngtonu pana K. K. Nr. 21, 37, 42, 44.
Korrespondencja z Waszyngtonu pana J. T. Nr. 20.
Korrespondencja z Warszawy pana A. Wiślickiego. Nr. 41.

e) Naturaliści polscy.

Spis naturalistów polskich obecnie żyjących w królestwie polskiem, z wyliczeniem ich zasług na polu literackiem.
Sprostowanie, odnoszące się do naturalistów polskich.

f) Odezwy.

Do pisarzów polskich, odezwa Nakładcy.
Odezwa Nakładcy.
Odezwa Redakcji do pisarzów polskich.
Wezw. do prenum. na r. 1857, odezwa Nakł.

IV. ROZMAITOŚCI I DROBIAZGOWE PRZEDMIOTY.

Barwa roli znaczny wpływ wywiera na jej żyzność.
Bruk z lanego żelaza.
Drzewo.
Dwa telegrafy podmorskie.
Diafańja czyli rodzaj upiększania przedmiotów przezroczystych.
Dziwna własność bismutu.
Działanie szkła na wodę.
Fabrykacja papieru z drzewa.
Fałszowanie octu kwasem siarczanym.
Huk działowy zabijającym jest dla niektórych zwierząt.
Kit na szkło i porcelanę.
Knoty do lamp spirytusowych.
Koncert bez muzykantów.
Kolej żelazna z Dover do Calais.
Legenda o numulitach.
Liebiga świat w jednem zawarty szklannem naczyniu.
List Humboldta dotyczący stołów wirujących.
Liście geranji.
Lustro, jakiego świat nie widział.
Łatwy sposób otrzymania obfitego zbioru z drzew owocowych.
Największy dom palmowy.
Największy teleskop na świecie.
Niepewność w rozróżnianiu barw.
Nowe planety.

Nowy rodzaj nawozu na ogrody i kwiaty doniczkowe.
Nowy sposób zachowania mleka od zepsucia przez długi przeciąg czasu.
Maść na odzięblizne wynalazku X. Wahler.
Ogromna massa wód płynących.
O użyciu zwykłego drzewnego węgla do tuczenia kapłonów.
Parę rad hygienicznych.
Pierwsze kaszemirowe szale w Europie.
Pijawka zapowiada zbliżającą się falę.
Połów pereł w zatoce perskiej.
Postać krystaliczna krzemu.
Próby mydła.
Przeciw molom.
Robak sprawiający skołowrocenie owiec.
Rodzime czyste żelazo w Liberji w Afryce.
Skład chemiczny mleka krowiego zmienia się w rozmaitych dnia porach.
Spalenie dymu.
Sposób konserwowania jaj.
Sposób na zapalenie śledziony.
Spostrzeżenie Dra Junod.
Środek przeciw kolkom u koni.
Środek przeciw przemakaniu obuwia.
System ogrzewania pana Markiza Maiyeres-Haranguier.
Szczegóły dotyczące się koleji żelazn. w Anglji.
Szkodliwe skutki olejku terpentynowego do farb używanego.
Światło Drummona.
Trucizna w peklówce i kiełbasach.
Trucizna zwana Upac.
Tworzenie się kwasu pruskiego w organizmie zwierzęcym.
Udana śmierć chrząszczyka.
Uleczenie drzew owocowych, uszkodzonych przez myszy.
Użycie martwic czyli tufów wapiennych do odbicia medalów i rycin rozmaitych.
Widmo prysmatyczne iskry elektrycznej.
Wydoskonalenie fotografji.
Wyskok z nowej rośliny.
Wytrwałość roślin.
Wzmianka o panotypji.
Zabijanie wieloryb. za pomocą elektryczności.
Zasuszone warzywo w formie tabliczek.
Zazdrość słowików.
Złote i srebrne suknie.
Żywy wąż w żołądku człowieka.

ZIEMIANIN,

Pismo poświęcone rólnictwu i przemysłowi.

Z drzeworytami i rycinami.

Oddział nowy, Rok drugi 1857.

Redaktor: Ignacy Sczaniecki.

Prenumerata wynosi 2 tal. 15 śgr. i przyjmują takową wszystkie księgarnie i poczty krajowe i zagraniczne.

SPIS TREŚCI ROKU PIERWSZEGO 1856,

z jedną mapą i 63 drzeworytami i rycinami.

Afrykańska świnia rzeczna, (z rysunkiem).
Bibliografia gospodarska Nr. 1. 2. 3. 4.
Bulwa, przez Ignacego Sczanieckiego.
Dishleyowca przez K. Z. (z drzeworytem).
Doniesienia z towarzystw rólniczych.
Dreny prostopadłe przez K. Z.
Folwarczne zabudowanie w Liscard p. A. Biernackiego, (z 3 rys.).
Guano, historya i sposób używania guana w Peru, przez K. Z.
Jakie zadanie ma rólnictwo u nas? i jakie są widoki rozwiązania zadania tego, przez Kamila Zakrzewskiego.
Jakim powinien być urzędnik gospodarski, chcąc uczynić zadosyć swojem obowiązkom.
Kilka słów o tarantowatych i srokatych koniach.
Kilka uwag o zwierzętach pociągowych. Część I. O koniach, przez Władysława hr. Dienheim-Chotomskiego.
Korrespondencya.
Księgosusz, jego ojczyzna i szerzenie się, (z 1 mapą i 6 drzewrytami).
Nawozy kunsztowne i płodozmian, przez K. Z.
Odezwa Redakcyi.
Odezwa z Grignon.
Odpowiedź na artykuł p. X. X.
Ogłoszenie dyrekcyi Giełdy Ziemiopłodów w Rawiczu.
Ogłoszenie nagrody za napisanie najlepszej książki podręcznej gospodarczej w języku polskim.
O grochu egipskim, udającym się pomiędzy ziemniakami przez K. Z.
Ogrodnictwo parne Geitnera w Planitz przez Ernesta Endera.
O handlu zbożą z Ameryki do Europy przez K. Z.
O kartoflach chińskich (przełaju chińskim, Dioscorea batalas), przez Fr. Xaw. d'Abancourt, (z 2 rycinami).
O korbalach, przez Stanisława Sczanieckiego.
O krzewieniu się zboża przez K. Z.
O mlecznem gospodarstwie bez sklepu przez Ign. Sczanieckiego, (z 9 drzeworytami).
O stowarzyszeniach celem utrzymania krów deputantów i czeladzi
O szkodzie, jaką gęsi, kury i gołębie w gospodarstwie rólniczém sprawiają przez Z.
Owady lasom szkodliwe przez H. Trąpczyńskiego. Część I. (Z 6 drzeworytami.
Owady lasom etc. Część II.
O wykorzenieniu i użyciu chwastów w gospodarstwie rólniczém przez K. Z.
O żywopłodach przez Ign. Sczanieckiego, (z 15 drzeworytami).
Pastwiska sztuczne przez K. Z.
Pelacz ręczny przez Ign. Sczanieckiego, (z 1 ryciną).
Pionowe osuszanie.
Program XVIII. ogólnego zebrania niemieckich rólników i leśnych, odbyć się mającego w Pradze od 7 do 13. Września 1856.
Prospekt towarzystwa gradobicia w Erfurcie.
Przegląd pism.
Przyczyny i poznaki księgosuszu.
Rozmajtości: Marchew siano na zimę w rzep lub pszenicę. Łubin żółty. Zaraza padła na łubin.
Rozmajtości.
Skazówka, jak żywić, pielęgnować i utrzymywać bydło rogate przez C. J. Eisbein. Część I. i II.
Słówko o kredycie dla gospodarzy mniejszych.
Słówko o mieszanych zasiewach (mieszanka) przez K. Z.
Śmietanomierz przez K. Z. (z 1 drzeworytem).
Śmietanomierz Dra. Krockera, przez Teofila Koczorowskiego, (z 1 rysunkiem).
Sprawozdanie z odbytego 21. Stycznia r. b. Walnego Zebrania Towarzystwa agronomicznego na powiaty Krobski, Śremski i Wschowski przez Sekret. Towarzystwa N. Kurnatowskiego.
Sprawozdanie z odbytego dnia 7. Kwietnia r. b. Walnego Zebrania tegoż towarzystwa.
Sprawozdanie z odbytego w Gostyniu d. 6. Października 1856 Walnego zebrania tegoż towarzystwa.
Sprawozdanie z próby odbytej ze żniwiarką pana Rolbieckiego przez Adama Miączyńskiego.
Sprawozdanie z wycieczki do Szląska górno-pruskiego i do Łużyc saskich na wiosnę 1856 odbytej.
Środek zapobiegający przeciw zgniliźnie czyli motylicom u owiec, oparty na doświadczeniu, przez Macieja Ordęgę.
Tania i racyonalna żywność dla ludzi.
Uprawa buraków przez Józefa Krasickiego, (z 4 rysunkami).
Uprawa łubinu i jego użycie, przez Józefa Krasickiego.
Uwagi o chodowaniu Sorghum saccharatum przez Fintelmanna.
Uwiadomienie Dyrekcyi Giełdy produktów w Rawiczu.
Wiadomości rólnicze przez K. Z.
Widzimisię przez Michała Biernackiego.
Wstęp od Redakcyi.
Zastosowanie mąki z kości jako nawóz przez K. Z.
Żniwiarka Hussey Garreta (z 1 rysunkiem).
Żniwiarki.
Żniwiarki przez T. H.

Poznań, czcionkami Ludwika Merzbacha.